

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่จะประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ รวมถึงพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ ในโลกยุคแห่งการเรียนรู้ที่ความรู้ความสามารถของกำลังคนและภูมิปัญญาของประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของประเทศในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะกลไก หรือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคน สังคม และประเทศชาติ ประเด็นสำคัญในการพัฒนา ด้านการศึกษาต่างมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพเป็นสำคัญ โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2552, หน้า 1)

นโยบายการศึกษาของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ในปัจจุบัน อยู่ในยุคของการปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของ สังคมลาว ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ได้กล่าวไว้ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคโลกาภิวัตน์ วิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อสังคมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ก่อให้เกิดสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ประเทศลาวเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในสังคมโลกย่อมได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม จึงจำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก ดังนั้น รัฐบาลลาวจึงได้มุ่งพัฒนาบุคลากรภายในประเทศโดยถือเอาการศึกษาเป็นปัจจัยหลัก ในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้แก่ ประเด็นคุณภาพการศึกษา

กองประชุมผู้บริหารทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2553 จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2553 ที่จังหวัดหลวงน้ำทา ได้สรุปว่า การศึกษาแห่งชาติตามการปฏิบัติ 3 แผนงาน คือ การขยายโอกาสเข้าเรียน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม ในปัจจุบันจะเห็นว่า การศึกษาของประเทศลาวในทุกๆระดับ ไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางด้านปริมาณ ด้านคุณภาพก็ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแบบแผนการจัดการศึกษาในปัจจุบันเริ่มด้วย โรงเรียนเลี้ยงเด็ก ระยะเวลาการศึกษา 2 ปี ระดับชั้นอนุบาล ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี ระดับชั้นประถมศึกษา ระยะเวลาการศึกษา 5 ปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี อาชีวศึกษา 1-3 ปี และมหาวิทยาลัย 5-7 ปี นอกจากนี้ ยังมีการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีโอกาสได้เรียนในระบบ โรงเรียนจุดประสงค์เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนในเกณฑ์อายุตั้งแต่ 15 ถึง 45 ปี ได้รับการศึกษานอกโรงเรียน ใช้หลักสูตรพิเศษที่ใช้เวลาสั้นกว่าหลักสูตรของโรงเรียนในระบบ มีการประสานผลการเรียนและการฝึกวิชาชีพ โดยใช้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษาทางไกล ศูนย์วิชาชีพ ศูนย์การศึกษาชุมชน และศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ ที่มีอยู่ในราว 186 แห่ง ทั่วประเทศการจัดส่วนกลางลงถึงระดับท้องถิ่น ได้มีการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2552) พร้อมทั้งยกระดับการบริหารและปรับปรุงการศึกษาให้มีระเบียบแบบแผนดียิ่งขึ้น ได้มุ่งพัฒนาครู พัฒนาหลักสูตร แบบเรียน สื่อการเรียนการสอน และวิธีการเรียนการสอน พัฒนาพื้นฐาน โครงสร้างทำให้การศึกษาทุกระดับชั้นทุกสายมีการขยายตัวทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งได้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมี 3 แผนงานหลักที่เน้น คือ 1) แผนงานขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน โอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาที่คนลาวทุกคนจะต้องได้รับตามหลักสิทธิความเท่าเทียมกันและการเข้าถึงการศึกษา ไม่มีข้อกำหนดอันเป็นการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษาหรือวัฒนธรรม ซึ่งสิทธิทางการศึกษาที่ยอมรับในทางสากลนั้น รัฐภาคีทั้งหลายรวมถึงประเทศลาวจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณี นั้นย่อมหมายความว่า ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศลาวจะต้องได้รับการปฏิบัติตามสิทธินี้ 2) แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้รับรองประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2551 โดยให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และในมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายการศึกษา ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 3) แผนงานพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ภูมิภาคท้องถิ่นกลุ่มโรงเรียนให้มากขึ้น และมีการจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพครูขึ้นในภูมิภาค ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมาใช้จริงรวมทั้งสนับสนุนงบประมาณการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2553 ก, หน้า 40-49)

การจัดการศึกษาของประเทศลาวที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างเพียงพอ ทำให้การศึกษาของลาวอยู่ในภาวะวิกฤตทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม หากเปรียบเทียบกับ การจัดการศึกษาของประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาอื่น ๆ จะพบว่า จำนวนปีที่รับ การศึกษาโดยเฉลี่ยการศึกษาของลาวยังอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะ วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับสายสามัญศึกษายังด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย นอกจากนี้ ความเสมอภาคในด้านคุณภาพของการศึกษาระหว่าง โรงเรียนต่อ โรงเรียนและ ในเขตเมืองกับชนบทยังมีความแตกต่างกันมาก (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2553 ก, หน้า 17)

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาของลาวได้รับรองประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ การประกัน คุณภาพการศึกษาอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ ถึง พ.ศ. 2557 ซึ่งรวมอยู่ในแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน เพื่อพัฒนาการจัด การศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ให้ได้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม ในการประกันคุณภาพการศึกษา จำเป็นจะต้องมีเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ในอดีต ที่ผ่านมามาการจัดการศึกษาของประเทศลาวไม่ได้มีเป้าหมายที่ชัดเจน จะเปลี่ยนไปตามนโยบายเรื่อย ๆ จากการจัดการศึกษาของประเทศลาวที่ผ่านมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 20 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 2000-2020 ซึ่งได้ มุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางของ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ คนลาวในอนาคตต้องเป็นคนมองกว้าง คิดไกลใฝ่ดี และมี คุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม มีวิจรรณญาณที่ดี เป็นคนที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายแม่บทของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2551, หน้า 19-25)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน (ศูนย์รับประกันคุณภาพการศึกษา, 2553, หน้า 3)

จากการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในนครหลวงเวียงจันทน์ จำนวนทั้งสิ้น 93 แห่ง ผลการประเมินพบว่า ร้อยละ 68 ยังมีการดำเนินงานได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เช่น บุคลากรยังขาดความร่วมมือที่ดีในการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งไม่ค่อยให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่าที่ควร ด้านการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านดังกล่าวนี้บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ว่าจะนำไปในแนวทางใด และด้านการรายงานการประเมินตนเอง ด้านดังกล่าวนี้ผลที่ได้ออกมาในรายงานการประเมินตนเองไม่ค่อยเป็นความจริง เพราะเกิดจากการที่บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2553 ข, หน้า 8)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งผลการวิจัยที่จะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยจำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประเภทโรงเรียน ประสบการณ์ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ทราบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผน พัฒนาปรับปรุงระบบ การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว
3. ได้แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำถามในการวิจัย

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามตำแหน่ง ประเภทโรงเรียน ประสบการณ์ ในการทำงาน และระดับการศึกษา แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามตำแหน่งแตกต่างกัน
2. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามประเภทโรงเรียน แตกต่างกัน
3. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน แตกต่างกัน
4. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยนำทฤษฎีแนวคิดระบบการประกันคุณภาพภายในวงจรของเดมมิง (Deming 1986, p. 308) และกรอบแนวคิดของระบบประกันคุณภาพภายใน 4 ด้าน คือ กวบรวมเตรียมความพร้อม และการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง (ศูนย์รับประกันคุณภาพการศึกษา, 2553) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งสิ้น 1,994 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,901 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งสิ้น 405 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 78 คน และครูสอนจำนวน 327 คน

3. ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจาก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 6 คน และประเทศไทย 3 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.1.1 ตำแหน่ง

4.1.1.1 ผู้บริหาร

4.1.1.2 ครูผู้สอน

4.1.2 ประเภทโรงเรียน

4.1.2.1 มัธยมตอนต้น

4.1.2.2 มัธยมตอนปลาย

4.1.2.3 มัธยมสมบูรณ์

4.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

4.1.3.1 ไม่เกิน 10 ปี

4.1.3.2 10 ปี ขึ้นไป

4.1.4 ระดับการศึกษา

4.1.4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

4.1.4.2 ปริญญาตรี

4.1.4.3 สูงกว่าปริญญาตรี

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย

4.2.1.1 การเตรียมความพร้อม และการวางแผน

4.2.1.2 การปฏิบัติตามแผน

4.2.1.3 การตรวจสอบและการประเมินผล

4.2.1.4 การพัฒนาปรับปรุง

4.2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปรวมเป็นนิยามศัพท์ ดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาที่มีแผนงานกิจกรรมการประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบ สะท้อนถึงควมมีคุณภาพ โดยโรงเรียนร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากภายในโรงเรียนโดยบุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยจะศึกษาใน 4 ด้าน คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมและการวางแผน หมายถึง การคิดเตรียมการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงานระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรที่ต้องใช้ เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ แผนการปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนงบประมาณ

1.2 การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามแผนที่ได้จัดทำไว้เพื่อพัฒนาโรงเรียนและนักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การตรวจสอบและการประเมินผล หมายถึง โรงเรียนร่วมกันตรวจสอบคุณภาพเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา มีการตรวจสอบตนเองหรือประเมินตนเอง และประเมินโดยหน่วยงาน เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนให้มีความอบอุ่นใจและเกิดการตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ มีการวางกรอบการประเมินเพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่าจะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน มีการจัดหาหรือ

จัดเครื่องมือ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน และจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน

1.4 การพัฒนาปรับปรุง หมายถึง การนำผลการประเมินการประกันคุณภาพภายใน มาปรับปรุง การปฏิบัติงานบุคลากร มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การวางแผน การปฏิบัติงาน ในระยะต่อไป

2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานการประเมินตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนโดยบุคลากร ที่โรงเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมาย พึ่งประสงค์ วัดได้โดยการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร และครูสอนใน 4 ด้าน คือ

2.1 การเตรียมความพร้อมและการวางแผน หมายถึงการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินการ ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้

2.2 การปฏิบัติตามแผน หมายถึง เมื่อโรงเรียนได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินงานตามแผนที่จัดทำไว้

2.3 การตรวจสอบและการประเมินผล หมายถึง การประเมินตนเองในงานที่ทำอยู่ เป็นประจำของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสินถูก-ผิด

2.4 การพัฒนาปรับปรุง หมายถึง การรวบรวมผลจากการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

3. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง แนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะยกระดับการจัดการศึกษา ด้วยการนำ ปัญหาที่พบจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัศึกษามาวางแผนและ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เข้าสู่มาตรฐานเป้าหมายที่โรงเรียน พึ่งประสงค์

4. ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าผู้อำนวยการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

5. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่การสอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวง เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

6. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะระดับ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการกำหนดระดับของกระทรวงศึกษาธิการ มี 3 ประเภท ดังนี้

6.1 โรงเรียนมัธยมตอนต้น หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี ม.1 ถึง ม. 4

6.2 โรงเรียนมัธยมตอนปลาย หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี ม.5 ถึง ม.7

6.3 โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี ม.1 ถึง ม.7 อยู่รวมกัน

7. ประสบการณ์การในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งออกเป็น

7.1 ประสบการณ์น้อย หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี

7.2 ประสบการณ์มาก หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป

8. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งเป็น

8.1 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

8.2 ระดับการศึกษาปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหารและครูสอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

8.3 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท หรือ ปริญญาเอก

9. โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กำหนด มี 3 ประเภท คือ โรงเรียนมัธยมตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี ม.1 ถึง ม.4 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ โรงเรียนได้แก่ มัธยมศึกษาที่มี ม.5 ถึง ม.7 โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี ม.1 ถึง ม.7 อยู่รวมกัน